

Jaké budou letošní Luhačovice?

Sobotní edukační blok přinese přesah do dalších odborností

Letos jsou jádrem programů odborná sdělení rozdělena do šesti bloků. „Program obohacují i sympozia a workshopy, z nichž si posluchači, kteří nejsou ‚vědátory‘, odnesou prakticky využitelné novinky,“ zve na 53. diabetologické dny prof. MUDr. Terezie Pelikánová, DrSc., předsedkyně České diabetologické společnosti ČLS JEP.

Prof. MUDr. Terezie Pelikánová, DrSc., předsedkyně České diabetologické společnosti ČLS JEP

Co diabetology čeká?

Předpokládám, že nám bude přát počasí, i když trochu deště, aby zahnal účastníky do poslucháren, by taktéž nezaškodila. Byť doufám, že program je v letošním roce natolik pestrý, že průtrže mračen nebude zapotřebí.

Jádrem programu zůstávají původní odborná sdělení rozdělená do šesti tematických bloků. Programový výbor v letošním roce hodnotil přes stovku přihlášených prací a je potěšující, že je z čeho vybírat a stále roste zájem zejména ze strany mladších lékařů a vědeckých pracovníků. V posledních třech letech je program obohacen o nezávislá nefirm-

ní sympozia a workshopy ČDS, která mají edukační charakter a která přinášejí aktuální souhrnné informace z vybraných oblastí a posluchači, kteří nejsou „vědátory“, si z nich určitě odnesou mnoho prakticky využitelných novinek.

Řada z nás také doufá, že vypadne z běžné rutiny a trochu zrelaxuje v příjemném lázeňském prostředí, projde se v lázeňském parku, absolvuje lázeňskou proceduru či jiné povyražení, které Luhačovice nabízejí, což všem upřímně přeji.

Jaké přednášky nebo workshopy byste účastníkům obzvláště doporučila?

Určitě bych chtěla upozornit na Syllabovu přednášku, která zazní tradičně ve čtvrtek dopoledne v rámci zahájení kongresu. Přednáška je formou ocenění, jež uděluje výbor ČDS osobnosti, která svou vědeckou prací významně přispěla k rozvoji české diabetologie. V letošním roce se můžeme těšit na prezentaci doc. MUDr. Ondřeje Cinka, DrSc., který nejen naplňuje tyto požadavky, ale přes své relativní mládí je osobností mezinárodně uznávanou. Pro ty, kdo vydrží až do soboty, bude nepochybně zajímavý i edukační blok, který byl vybírán velmi pečlivě. Obsahuje přehledné přednášky s přesahy do dalších odborností. V letošním sobotním dopoledni se můžeme těšit na ochutnávku z endokrinologie (prof. Kršek, prof. Zelinka, dr. Petruželková), revmatologie (prof. Pavelka), urologie (prof. Babjuk) či kardiologie (doc. Melenovský).

pokračování na straně 3

SYLLABOVA PŘEDNÁŠKA

Může být diabetes 1. typu infekční onemocnění?

Syllabova přednáška v rámci 53. diabetologických dnů v Luhačovicích je slavnostní prezentace, která je zároveň významným oceněním dlouholeté práce vybraného autora v oblasti diabetologie. Letošní Syllabova přednáška má název „Může být diabetes 1. typu infekční onemocnění?“ a zabývá se úlohou virové infekce při vzniku této nemoci v dětském věku.

Myšlenka, že autoimunitní choroby (a tedy i diabetes 1. typu) jsou alespoň zčásti způsobeny infekčními vlivy, je bezesporu převratná. Kdyby byly takové infekční vlivy identifikovány, otevřelo by to cestu k prevenci alespoň zlomku případů, ať už očkováním, antibiotiky, probiotiky nebo jinou intervencí. Je zjevné, že v posledních desetiletích se vystupňoval dosud neidentifikovaný zevní tlak, kvůli kterému se u dalších a dalších dětí rozvíjí autoimunitní inzulinida, a tím i diabetes.

pokračování na straně 3

UVNITŘ

2

Anketa
Nenechte si ujít
Možnosti
buněčné terapie
diabetu 1. typu

čtvrtek
13.45, kinosál

4

53. diabetologické dny v číslech
7 lékařských bloků
3 sesterské bloky
2 postgraduální bloky

5

ČDS a její sekce
Diabetes
a těhotenství
Psychologická sekce
Podiatrická sekce

STR. 4. POZVÁNKA NA WORKSHOPY ČDS

Výměnné jednotky a redukční dieta

Projekt skupinová edukace – výzva pro diabetology v ambulancích

Anketa Nenechte si ujít

Bohatý program 53. diabetologických dnů zaručuje všem návštěvníkům kongresu, že načerpají pro sebe podstatné informace, obohatí své znalosti, převezmou od kolegů zkušenosti.

Aby vám přece jenom něco neuniklo, požádala redakce Kongresových novin několik členů výboru České diabetologické společnosti ČLS JEP, aby vás upozornili na ty nejzajímavější přednášky, workshopy či sympozia.

prof. MUDr. Terezie Pelikánová, DrSc.

Určitě bych chtěla upozornit na Syllabovu přednášku, která zazní tradičně ve čtvrtek dopoledne. Letos ji přednese doc. Ondřej Cinek, který je přes své relativní mládí osobností mezinárodně uznávanou. Pro ty, kdo vydrží až do soboty, bude nepochybně zajímavý edukační blok, který jsme vybrali velmi pečlivě. ■

doc. MUDr. Zdeněk Šumník, Ph.D.

Na letošní 53. diabetologické dny se těším více než obvykle a mám k tomu řadu dobrých důvodů. V první řadě jsem zvědav, s jakým přijetím se setká poměrně výrazná změna rozvržení programu, kdy nemalou část budou tvořit sympozia ČDS, která představí současnou tvář diabetologie z různých úhlů pohledu. Z nich si rozhodně nenechám ujít to čtvrteční polední týkající se nově schváleného Národního diabetologického registru, který představí doc. Ladislav Dušek, ředitel ÚZIS. Za návštěvu

bude jistě stát i to následující, věnované novinkám v diagnostice a terapii autoimunitního diabetu. Hlavním řečníkem bude prof. Radek Špíšek, imunolog s charismatickým vystupováním, který bude hovořit o možnostech buněčné terapie diabetu 1. typu. Na základě diskusí s ním mám pocit, že budeme svědky začátku nové éry preventivní diabetologie. Měli bychom být připraveni. Z pátečních sympozií bych rád upozornil na to „technologické“. Kontinuální monitory glykemie jsou díky vyšším úhradám od pojišťoven nyní dostupnější než kdy dřív, je ale třeba se je naučit správně interpretovat a umět motivovat naše pacienty k jejich maximálnímu využívání. Pro ty, kteří by chtěli moderním technologiím porozumět do větší hloubky, slouží páteční ranní workshop vedený doc. Martinem Prázným, určitě se vyplatí si trochu přivstat. Celkově mě velmi těší, že si tentokrát přijdou na své i ti z nás, kteří pečují o pacienty s diabetem 1. typu. Vše zahájí skutečná lahůdka – Syllabova přednáška doc. Ondřeje Cinka o diabetu jako infekčním onemocnění. Jeho neopakovatelná prezentace vlastních dat publikovaných v nejlepších diabetologických časopisech vždy stimuluje k přemýšlení a korekci našich představ o časných stadiích diabetu 1. typu. Jistě zůstanu i na navazující blok Terapie, těším se zejména na přednášky týkající se nových technologických možností. Zůstanu i na sobotní postgraduální přednášky tradičně vě-

nované hraničním podborům diabetologie, osobně považují za velmi zdařilý ranní endokrinologický blok, který jistě ocení nejen kolegové v přípravě na atestaci. A jako každoročně i letos očekávám milá překvapení v podobě nových inspirací získaných ze zde zmíněných přednášek a posterů. ■

prof. MUDr. Milan Kvapil, CSc.

Vybral jsem originální práci, která je kriticky důležitá pro pochopení, jak diagnostikovat a léčit pacientky s gestačním diabetem. Mohla by současně otevřít diskusi nad smyslností současných kritérií pro diagnostiku. Myslím si, že tuto přednášku by si neměl nechat ujít žádný v klinice pracující diabetolog. ■

KINOSÁL
pátek
14.15–14.30

GDM diagnostikovaný na základě vyšší glykemie nalačno versus po zátěži glukózou – dva fenotypicky rozdílné druhy gestačního diabetu

H. Krejčí, K. Anderlová,
P. Rýdlová, V. Krejčí,
A. Pařízek, P. Šimják (Praha)

Kongresové noviny pro vás připravila redakce AM Review (Marcela Alföldi Šperkerová a Kristýna Čillíková) s laskavou spoluprací organizátora kongresu společnosti Galén Symposion.

Kontakty:

marcela.alfoldi@ambitmedia.cz
kristyna.cillikova@ambitmedia.cz

KE STAŽENÍ

Odborný program si můžete stáhnout pomocí čtečky QR kódů nebo v google play/appstore hledejte aplikaci DIA dny 2017

Android odkaz k přímému stažení

Apple odkaz k přímému stažení

QR kód pro sledování videozpravodajství z kongresu

Z PROGRAMU

STŘEDA

SÁL RONDO
13.00–15.00
Zasedání výboru ČDS

HUDEBNÍ SALONEK
15.00–16.00
Schůze OSDA

SPOLEČENSKÝ DŮM – SALONEK Č. 4
16.00–17.00
Workshop ČDS: Projekt skupinová edukace – výzva pro diabetology v ambulancích koordinátoři: A. Jirkovská, T. Hrachovinová

17.00–18.00
Workshop ČDS: Projekt skupinová edukace – výzva pro diabetology v ambulancích koordinátoři: A. Adamíková, J. Štefánková, J. Jirkovská

SPOLEČENSKÝ DŮM – HUDEBNÍ SALONEK
16.00–17.00
Workshop ČDS: Výměnné jednotky a redukční dieta koordinátor: V. Havlová

17.00–18.00
Workshop ČDS: Výměnné jednotky a redukční dieta koordinátor: V. Havlová

Tradiční běh proti diabetu Memorial docenta Petra Boučka se běží i letos!

Start je v pátek v 17 hodin od KD Elektra

Akce je tentokrát pojata jako sportovní společenské proběhnutí nebo procházka.

Za všechny vás srdečně zvou
T. Pelikánová, S. Lacigová a J. Škrha.

pokračování ze strany 1

Jaké budou letošní Luhačovice?

Jaké má česká diabetologie silné stránky?

Je to systém organizace péče o nemocné s diabetem v ČR. Je to síť specializovaných ambulancí, v nichž je sledována drtivá většina nemocných s diabetem s jasnou návazností na lůžková zařízení, podiatrické ambulance až po návaznost na diabetologická centra. Paradoxně právě tento systém je předmětem největších diskusí, protože je v Evropě zcela ojedinělý. Pokud se provádějí mezinárodní srovnání, jejichž primární premisou (spadlou z nebe) je, že ideálem je vedení diabetiků praktickými lékaři, neboť jsou zárukou

„špičkové péče a ekonomické úspory“, pak jsme z logiky věci rovnou postaveni do defenzivní pozice, kdy musíme obhajovat náš systém péče proti všem.

Přitom data, ať již mortalitní či svědčící o trendech v léčbě a potřebě výkonů souvisejících s komplikacemi, vypovídají v posledních letech jasně v náš prospěch.

Kde je naopak třeba přidat?

Bolavým místem je neustále se měnící systém vzdělávání v oboru diabetologie, který není jednotný a pro mladé lékaře je velmi nevstřícný. V současné době běží paralelně vzdělávání v oboru diabetologie podle čtyř různých specializačních náplní a doufejme, že upgrade zákona o postgraduálním vzdělávání lékařů a farmaceutů z letošního roku bude přínosem. ■

pokračování ze strany 1

Může být diabetes 1. typu infekční onemocnění?

Nelze si současně nevšimnout, jak hluboké jsou změny v expozici infekčním činitelům, kterými ve stejném časovém období prošly všechny populace rozvinutého světa. Ondřej Cinek se v přednášce zaměří na několik technických milníků molekulární mikrobiologie posledních dvaceti let, které se odrážejí ve výzkumu etiologie diabetu. Zamyslí se nad změnami zkoumaných hypotéz v průběhu času a podtrhne význam správných postupů klasické epidemiologie. Zároveň ukáže, proč je v oboru nutná trpělivost, a zamyslí se nad tím, zda se dočkáme toho, že bude odhalen mikrob, jenž způsobuje diabetes 1. typu. Nakonec zmíní potenciální mikrobiologicky zaměřené preventivní strategie, které by nás mohly v příštích dekádách čekat. ■

Ondřej Cinek se narodil v roce 1972 v Mladé Boleslavi, absolvoval 2. lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a s krátkými přestávkami zde od roku 1996 působí. Postgraduální studium molekulární genetiky a virologie zahájil současně s krátkou pediatrickou klinickou praxí na 2. dětské klinice prof. Vavřínce, od roku 2000 se věnuje laboratorní medicíně. V současnosti pracuje v laboratoři sdílené Pediatrickou klinikou a Ústavem lékařské mikrobiologie motolské nemocnice. Roku 2011 byl jmenován docentem lékařské biologie. Jeho hlavním výzkumným zájmem je molekulární epidemiologie dětského diabetu 1. typu a asociovaných autoimunit: od asociačních genetických studií po detekci různých mikrobů v časných preklinických stádiích onemocnění. Jeho laboratoř široce spolupracuje se severskými pracovišti, pro něž testuje vzorky z longitudinálně sledovaných prediabetických kohort. Je autorem nebo spoluautorem více než 120 článků v mezinárodním odborném tisku.

SÁL RONDO
čtvrtek
9.00–9.30

SYLLABOVA
PŘEDNÁŠKA
Může být diabetes
1. typu infekční
onemocnění?
O. Cinek (Praha)

ČTVRTEK

SÁL RONDO

8.30–8.40
ZAHÁJENÍ

předsedající: T. Pelikánová,
E. Martinka, Z. Rušavý
Úvodní slovo předsedů
společnosti

8.40–9.00

Předání ocenění České
diabetologické společnosti
ČLS JEP

9.00–9.30

SYLLABOVA PŘEDNÁŠKA
předsedající: T. Pelikánová,
Z. Rušavý
Může být diabetes 1. typu
infekční onemocnění?
O. Cinek (Praha)

9.30–10.00

ZAHŘANIČNÍ HOST

předsedající: J. Škrha, J. Brož
Hypoglycaemia through
the diabetes lifespan
Professor Brian M. Frier, BSc,
MD, FRCP (Edinburgh, GB)

BLOK 1.

10.30–12.00

TERAPIE

předsedající: J. Škrha,
Z. Šumník

12.15–13.15

Symposium ČDS: Národní
diabetologický informační
systém

předsedající: M. Kvapil,
T. Pelikánová

13.45–14.45

Symposium ČDS: Diabetes
mellitus 2. typu a léčba
inzulinem

předsedající: J. Brož,
M. Kvapil

KINOSÁL

BLOK 2.

10.30–12.00

METABOLICKÝ SYNDROM

předsedající: M. Kvapil,
M. Haluzík

12.15–13.15

Symposium ČDS: Chirurgická
a endoskopická léčba
diabetu: aktuální možnosti
a perspektivy

předsedající: M. Fried,
M. Haluzík

13.45–14.45

Symposium ČDS: Novinky
v diagnostice a terapii
autoimunitního diabetu
předsedající: R. Špišek,
Z. Šumník

SÁL RONDO

BLOK 3.

15.00–17.00

KOMPLIKACE

předsedající: A. Jirkovská,
M. Prázný

KINOSÁL

BLOK 4.

15.00–17.00

PATOFYZIOLOGIE

předsedající: T. Pelikánová,
M. Anděl

SPOLEČENSKÝ DŮM –

SALONEK Č. 4

17.15–18.15

Workshop ČDS: Vyšetření
rizika syndromu diabetické
nohy a diabetické neuropatie I.
koordinátor: R. Bém

18.15–19.15

Workshop ČDS: Vyšetření
rizika syndromu diabetické
nohy a diabetické
neuropatie II.
koordinátor: A. Jirkovská

POZVÁNKA
NA WORKSHOP ČDS

Výměnné jednotky a redukční dieta

SPOLEČENSKÝ DŮM –
HUDEBNÍ SALONEK

středa
16.00–17.00, 17.00–18.00

Program bude rozdělen na dvě části. V první části budeme diskutovat o tom, jaký postup zvolit při edukaci o stravě. Rozobereme také, jaké informace a kolik jich pacientům předložit, aby na ně co neefektivněji zapůsobily.

Ve druhé části se budeme věnovat strategii edukace o sacharidech (výměnných jednotkách) a redukční dietě. Ukážeme si pomůcky, které mohou usnadnit orientaci v počítání sacharidů a energie ve stravě.

Workshop zakončíme společně ověřením svých znalostí.

Chtěla bych, aby přinesl nové podněty a motivaci v edukaci o jídle nejen pro účastníky workshopu, ale i pro mě. Těším se na hojnou účast a na diskusi. ■

Bc. Vladimíra Havlová

53. diabetologické dny v Luhačovicích v číslech

POZVÁNKA
NA WORKSHOP ČDS

Projekt skupinová edukace – výzva pro diabetology v ambulancích

SPOLEČENSKÝ DŮM –
SALONEK Č. 4

středa
16.00–17.00, 17.00–18.00

Skupinovou edukaci mohou diabetologická pracoviště začlenit do své odborné praxe. Během workshopu chceme diabetologům, kteří se dosud skupinové edukace neúčastnili, poradit, jak na to. Těm, kteří si to již „zkusili“, chceme poskytnout náměty, jak skupinový edukační program vylepšit. Workshop bude zaměřen na metodiku vedení kurzů včetně ukázky možností využití programů pro stahování glukometrů do počítače i do chytrých mobilů a na výměnu zkušeností z prvního ročníku Projektu skupinové edukace. Výsledky tohoto prvního ročníku, který byl koordinován Pracovní skupinou pro edukaci Výboru ČDS, prokázaly, že skupinová edukace, která je vedená strukturovaně, je vysoce efektivní – např. glykovaný hemoglobin po půlroce od kurzu poklesl u pacientů signifikantně v průměru z hodnot 70 na 63,1 mmol/mol. Část workshopu pod vedením psychologů věnujeme výběru a osobnostní typologii pacientů a výukovým metodám jak tradičním, tak moderním aktivizačním. ■

Prof. MUDr. Alexandra Jirkovská, CSc.

POZVÁNKA

Seminář OSDA / Novinky potřebné pro Vaši ambulanci

- Pořádá / Společná pracovní skupina **OSAD a DAČR** pro vytvoření organizačních a ekonomických předpokladů pro implementaci doporučených postupů v praxi (OSDA)
- Místo konání / **Luhačovice, MKD Elektra, sál Rondo, Masarykova 950, 763 26 Luhačovice**
- Datum / **5. 4. 2017 od 15.00 do 16.00**
- Program /
- 15.00 **Zahájení** MUDr. Eva Račická, prof. MUDr. Milan Kvapil, CSc., MBA
 - 15.05 **Aktivity OSDA a OSDA v roce 2016** MUDr. Eva Račická
 - 15.15 **Úhrady, vyúčtování a novinky v legislativě** Mgr. Petr Panýr, Mgr. Ondřej Novák (právní podpora Pracovní skupiny OSDA)
 - 15.55 **Diskuse a závěr**

Těšíme se na setkání s Vámi
**Za Občanské sdružení
ambulantních diabetologů**
MUDr. Eva Račická a MUDr. René Pospíšil

**Za Diabetickou asociaci
České republiky, z.s.**
Prof. MUDr. Milan Kvapil, CSc., MBA,
a Ing. Vladimír Horák

Sekce Diabetes a těhotenství ČDS ČLS JEP

Stěžejní akcí naší sekce bude workshop zabývající se komplexním přístupem k ženám s gestačním diabetem (GDM). Pořádá jej Gynekologicko-porodnická klinika a III. interní klinika 1. LF UK a VFN v Praze ve spolupráci s Českou společností porodních asistentek. Tento odborný seminář se uskuteční 17. května v budově Národního muzea v Praze. Odbornými garanty akce jsou prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA, a prof. MUDr. Antonín Pařízek, CSc. V rámci workshopu mj. zazní informace o incidenci, rizikových faktorech a screeningu GDM, dále o jeho sledování, možných komplikacích a léčbě. Chybět nebudou zkušenosti s vedením porodu žen s GDM a charakteristika dětí diabetických matek.

Za sekci diabetes a těhotenství ČDS ČLS JEP si vás dovoluji srdečně pozvat na náš workshop. Nejen pro kolegy z Moravy budeme podobnou akci opakovat na podzim v Brně – sledujte prosím webové stránky ČDS, čas a místo budou upřesněny. ■

*MUDr. Kateřina Anderlová, Ph.D.,
členka výboru sekce,
III. interní klinika a Gynekologicko-
porodnická klinika VFN a 1. LF UK,
Praha*

Psychologická sekce ČDS ČLS JEP

Stěžejní vzdělávací akcí Psychologické sekce je každoroční mezioborové setkání diabetologického týmu s psychiatry, psychology a jinými specialisty. Letos v březnu se v Praze uskutečnilo už podesáté a klíčovým tématem byla motivace pacienta.

Důležitý je kvalitní terapeutický vztah, který se začíná budovat už při prvním kontaktu s pacientem. V naší praxi máme tendenci dívat se na svět očima mouchy, která hledá to špatné, ale daleko výhodnější a přínosnější je dívat se očima včely, která i ve vyprahlém terénu najde byť jedinou, nejmenší kytíčku. Pracovat s tím, co pacient už ví, objevovat jeho silné stránky, posiluje motivaci ke změně. Naopak, když hledáme jen to špatné a negativní, práce se většinou nedaří.

Zajímavý je též rozdíl mezi prostou edukací a evokací. Při edukaci pacienta zavalíme množstvím informací nezávisle na tom, zda už něco o nemoci ví, zda o informace stojí či nikoliv. Evokací naopak nejdříve získáme informace od pacienta a objevujeme jeho potenciál, s kterým dále pracujeme. Pacienta si můžeme představit jako studnu, která má svoje vlastní zdroje, a ne jako prázdnou sklenici, kterou je potřeba naplnit.

Nejzajímavější postřehy ze tří paralelních workshopů:

- kvalitní vztah mezi zdravotníkem a pacientem se kromě jiného pozná tak, že je pacient otevřený, spolupracuje, nelže, neobhajuje se, zaměření hovoru se řídí potřebami pacienta;
- lékař pomáhá vytvářet plán, jak uskutečnit změnu;
- důležité je ocenění a zpětná vazba na chování pacienta;
- pacient sám nese zodpovědnost, vynakládá úsilí, nachází smysl, hledá cíle, stanovuje jednotlivé kroky, v rozhodnutí ke změně často hrají emoce důležitější roli než rozum;
- lékař může opakovaně podněcovat, vyzývat k zamýšlení, podávat informace a držet hranice;
- lékaři mají tendenci přebírat zodpovědnost za pacienty, tím je však vyvolána pasivita pacientů – tato pasivita prohlubuje frustraci lékařů;
- když se chceme starat o ostatní, měli bychom se umět postarat o sebe – najít vhodné způsoby relaxace a seberealizace;
- pacienti by neměli být autíčkem se setrvačnickem, do kterého když se strčí, tak ještě chvíli jede a nakonec se zastaví – měli by naopak být jako autíčko, které my svou aktivitou rozjedeme, ale dále už jede na vlastní pohon. ■

*MUDr. Jozefína Štefánková, Ph.D.,
Diabetologie – HK, s.r.o.,
Hradec Králové*

Podiatrická sekce ČDS ČSL JEP

Podiatrická sekce připravila v letošním roce řadu novinek. Největší z nich je zahájení vydávání bulletinu s názvem POSEL, který bude informovat o aktuálním dění v oblasti podiatrie. Dalšími připravovanými akcemi je již tradiční sympozium Syndrom diabetické nohy, které se bude konat 24. 11. 2017. S jednodenním předstihem se také bude konat workshop podiatrických ambulancí. Ve spolupráci s podiatrickou sekcí proběhne rovněž 2. a 3. workshop castování (29. 4. a 4. 11. 2017). Na všechny akce jste srdečně zváni. ■

*MUDr. Robert Bém, Ph.D.,
předseda podiatrické sekce
ČDS ČSL JEP*